BÀI GIẢNG: HIỆN THỰC LỊCH SỬ VÀ LỊCH SỬ ĐƯỢC CON NGƯỜI NHẬN THỨC
CHUYÊN ĐỀ: LỊCH SỬ VÀ SỬ HỌC
MÔN: LỊCH SỬ 10
GIÁO VIÊN: THẦY NGUYỄN HOÀNG GIA PHÚC

MỤC TIÊU

✓ *Ôn tập nội dung kiến thức về Lịch sử và sử học.*

1. LỊCH SỬ, HIỆN THỰC LỊCH SỬ VÀ LỊCH SỬ ĐƯỢC CON NGƯỜI NHẬN THỨC

***Khái niệm Lịch sử:**

(1) Là tất cả những gì đã diễn ra trong quá khứ của xã hội loài người.

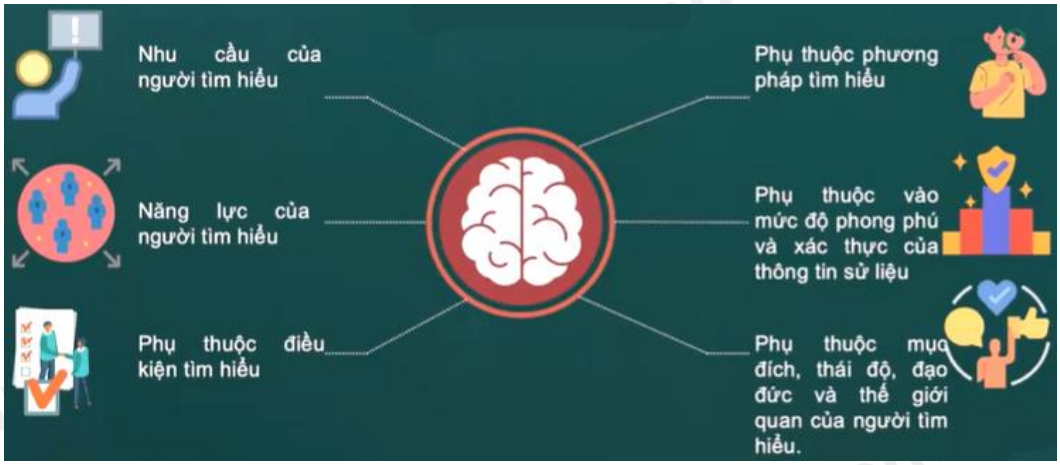
(2) Là những nhận thức, hiểu biết của con người về quá khứ, được phản ánh qua những câu chuyện kể hoặc tác phẩm ghi chép về quá khứ.

(3) Là một khoa học nghiên cứu về quá khứ của con người.

***Phân biệt Hiện thực lịch sử và Lịch sử được con người nhận thức**

Hiện thực lịch sử	Lịch sử được con người nhận thức
- Là toàn bộ những gì đã diễn ra trong quá khứ, tồn tại 1 cách khách quan, không phụ thuộc vào ý muốn chủ quan của con người (người nhận thức).	- Là toàn bộ những tri thức, hiểu biết, những suy nghĩ và hình dung của con người về quá khứ (nhận thức về sự kiện, hiện tượng đã diễn ra)
- Hiện thực lịch sử có trước	- Lịch sử được con người nhận thức có sau
- Hiện thực lịch sử là duy nhất và không thể thay đổi được	- Nhận thức lịch sử rất đa dạng và có thể thay đổi theo thời gian.
- Hiện thực lịch sử luôn khách quan	- Nhận thức lịch sử vừa khách quan, vừa chủ quan.

- Nhận thức lịch sử phụ thuộc vào nhiều yếu tố

2. ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU CỦA SỬ HỌC

- Đa dạng, phong phú, toàn diện: gồm toàn bộ những hoạt động của con người trong quá khứ, trên mọi lĩnh vực: như chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa, quân sự, ngoại giao...

3. CHỨC NĂNG VÀ NHIỆM VỤ CỦA SỬ HỌC

a) Chức năng của Sử học

- Chức năng khoa học => Đây là chức năng đặc thù của sử học, không giống với bất kì chức năng của lĩnh vực nào khác. Đây cũng là chức năng chính của sử học so với chức năng xã hội.

- Chức năng xã hội

b) Nhiệm vụ của Sử học

- Cung cấp những tri thức khoa học => đây là nhiệm vụ chính, cơ bản của sử học.

- Giáo dục, nêu gương.

LUYỆN TẬP

Câu 1: Khái niệm lịch sử không bao hàm nội dung nào sau đây?

A. Là những gì đã diễn ra trong quá khứ của xã hội loài người.

B. Là những câu chuyện về quá khứ hoặc tác phẩm ghi chép về quá khứ.

C. Là sự tưởng tượng của con người liên quan đến sự việc sắp diễn ra.

D. Là một khoa học nghiên cứu về quá khứ của con người.

=> Đáp án: C

Câu 2: Đoạn tư liệu dưới đây phản ánh hiện thực lịch sử hay nhận thức lịch sử:

"Trận thắng trên sông Bạch Đằng là cơ sở cho việc khôi phục quốc thống. Những chiến công đời Đinh, Lê, Lý, Trần sau này còn nhờ vào uy danh lẫm liệt ấy để lại. Trận Bạch Đằng vũ công cao cả, vang dội đến nghìn thu, há phải chỉ lẫy lừng ở một thời bấy giờ mà thôi đâu" (Nhà sử học Ngô Thì Sĩ, "Việt sử tiêu án").

=> Đáp án: Nhận thức lịch sử

Câu 3: Hiện thực lịch sử có một, nhưng nhận thức lịch sử có nhiều là do

A. nhận thức của nhà sử học.

B. sự khác biệt về chế độ chính trị.

C. khoảng cách giàu - nghèo.

D. biến động về kinh tế.

=> Đáp án: A.

Câu 4: Bức ảnh dưới đây là hiện thực lịch sử hay nhận thức lịch sử?

Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc bản Tuyên ngôn độc lập tại quảng trường Ba Đình, Hà Nội (2/9/1945)

=> Đáp án: Hiện thực lịch sử

Câu 5: Cho đoạn tư liệu sau

Đại tướng Võ Nguyên Giáp kể lại rằng, *"đứng trước khả năng phải bắt buộc cầm súng đánh thực dân, Bác Hồ sai người đi tìm cuốn Việt Nam sử lược - khi đó là cuốn sách duy nhất biên soạn mạch lạc về lịch sử nước nhà để trao cho các vị lãnh đạo cuộc kháng chiến đọc. Không chỉ chí khí của người xưa mà nhiều bài học về cách đánh và cách thắng của ông cha chúng ta đem lại những tri thức rất bổ ích cho cuộc chiến đấu ở thế kỉ XX"*.

(Dương Trung Quốc, Võ Nguyên Giáp dưới góc nhìn của người viết sử, Báo Tuổi trẻ)

A. Chức năng xã hội của cuốn Việt Nam sử lược được nhắc đến trong đoạn tư liệu chính là "biên soạn mạch lạc về lịch sử nước nhà". **=> Sai**

B. Đoạn tư liệu nhấn mạnh quan điểm của Võ Nguyên Giáp về vị trí, tầm quan trọng của bộ môn Lich sử trong việc giáo dục truyền thống yêu nước cho nhân dân. **=> Đúng**

C. Toàn bộ cuộc chiến đấu của nhân dân ta trong thế ki XX chỉ có thể được khôi phục lại qua cuốn Việt Nam sử lược. **=> Sai**

D. Một trong những chức năng của Sử học được nhắc đến trong đoạn tư liệu trên chính là giúp thế hệ sau có nhiều bài học kinh nghiệm quý báu để chiến đấu chống thực dân. **=> Đúng**